

Dinas a Sir Abertawe

Gwarchod Coed ar Safleoedd Datblygu (Hydref 2016)

Y camau y mae angen eu hystyried yn y Cyfnodau Cynllunio a Dylunio ac yn ystod Adeiladu i sicrhau bod coed sylweddol presennol ac arfaethedig yn cael eu cadw'n iach ac yn dod yn ased i ddatblygiad newydd.

Enghraifft o gadw coed presennol a phlannu rhai newydd wrth greu 'lle'.

Mae'r dudalen hon yn cael ei adael yn wag yn fwriadol

1.0 CYFLWYNIAD

Enghraifft o gadw coed presennol a phlannu rhai newydd © getmapping.com

- 1.1 Lluniwyd yr arweiniad hwn i roi gwybodaeth sylfaenol i ddatblygwyr am sut yr ymdrinnir â choed yn y system gynllunio. Mae'r ddogfen yn rhoi arweiniad clir a chyson i ymgeiswyr ar ofynion yr Awdurdod Cynllunio Lleol (ACLI) o ran coed a datblygiadau.
- 1.2 Mae'r ddogfen hon yn ymwneud yn bennaf â choed, coetiroedd, perthi, gwrychoedd a llwyni mawr ('coed' o hyn ymlaen). Mae 'coed' yn rhoi cynefin i rywogaethau a warchodir megis adar ac ystlumod y mae angen eu hystyried yn y broses gynllunio ac a warchodir gan ddeddfwriaeth arall.
- 1.3 Mae 'coed' o bwys hanfodol i'r dirwedd. Erbyn hyn, derbynnir yn gyffredinol fod gan goed mewn trefi a dinasoedd a'r cyffiniau rôl hanfodol i'w chwarae wrth hyrwyddo cymunedau cynaliadwy ac yn gwneud cyfraniad sylweddol yn y gwerth diwylliannol a threftadaeth yng

nghyd-destun parc hanesyddol, gerddi a thirwedd a gynlluniwyd. Mae coed a llwyni mawr yn gwneud cyfraniad cadarnhaol i gymeriad golygfaol ac amrywiaeth y dirwedd ac maent yn bwysig wrth greu 'lle', yn rhoi cynefin hanfodol i boblogaethau bywyd gwyllt dibynnol a manteision amgylcheddol sylweddol megis gwella ansawdd bywyd, gwanhau sŵn a gwella'r hinsawdd ac ansawdd aer. Hefyd, gall coed helpu i warchod adeiladau rhag yr elfennau, rhoi cysgod a chynorthwyo o ran cadwraeth ynni. Gall coed wella datblygiad newydd, ei gymeriad, ei ymdeimlad o aeddfedrwydd a'i ansawdd cyffredinol, gan helpu gyda gwerthadwyedd a phroffidioldeb eiddo. Mae eu heffaith gadarnhaol ar yr amgylchedd hefyd yn helpu i ddenu busnesau ac ymwelwyr i ardal, gan roi hwb i'r economi o ganlyniad. Yn ogystal â gwarchod coed a bywyd gwyllt yn ddeddfwriaethol, mae ymwybyddiaeth y cyhoedd o faterion amgylcheddol a manteision iechyd bod yn agos at goed neu eu gweld hefyd yn cynyddu. Felly, mae datblygwyr dan bwysau cynyddol i ganolbwyntio ar goed a'u rôl wrth ddarparu amgylchedd mwy dymunol ac iachach.

- 1.4 Gall coeden gymryd canrif i gyrraedd aeddfedrwydd, ond gellir ei difrodi neu ei thorri mewn ychydig o funudau. Mae'r fath ddifrod yn aml yn cael ei achosi'n ddjarwybod oherwydd methiant i ddeall bregusrwydd coed, yn enwedig y system wreiddiau, a pha mor hawdd y gellir eu difrodi. Pan gaiff coed eu difrodi wrth ddatblygu safle ac, o ganlyniad, yn dirywio ac yn marw, neu lle mae dylunio amhriodol neu wael yn arwain at wrthdaro, daw coed yn ffynhonnell gwyno gyson ac, yn y pen draw, caiff y manteision cadarnhaol eu colli. **Mae codi mesurau gwarchod coed a'r tirlun yn gynnar i sefydlu parthau gwahardd adeiladu cyn i waith ddechrau ar safle'n hanfodol. (Gweler 6.1)**

2.0 CYD-DESTUN Y POLISI A DEDDFWRIAETH

- 2.1 Mae Adran 197 o Ddeddf Cynllunio Gwlad a Thref 1990 yn rhoi dyletswydd ar awdurdodau cynllunio lleol i sicrhau, lle bynnag y mae hynny'n briodol, bod wrth roi caniatâd cynllunio ar gyfer unrhyw ddatblygiad, gwneir darpariaeth ddigonol ar gan osod amodau, ar gyfer cadw neu blannu ar coed. Os yw'n ymddangos i awdurdod cynllunio lleol ei bod yn hwylus er lles amwynder i wneud darpariaeth ar gyfer cadwraeth o goed neu goetiroedd yn eu hardal, mae Adran 198 o'r Ddeddf yn darparu y pŵer i wneud Gorchymyn Cadw Coed (GCC /TPO) ar gyfer y pwrpas hynny. O dan Adran 211 o'r Ddeddf, mae coed mewn ardaloedd cadwraeth yn ddarostyngedig i reolaethau tebyg fel coed y mae Gorchymyn Cadw Coed yn berthnasol iddo.
- 2.2 Lluniwyd yr arweiniad hwn yn unol â'r arweiniad ym Mholisi Cynllunio Cymru, Nodiadau Cyngor Technegol a gyhoeddwyd gan Lywodraeth Cymru, Cynllun Datblygu Unedol Dinas a Sir Abertawe a'r Cynllun Datblygu Lleol sy'n dod i'r amlwg⁴.

- 2.3 **Rhifyn 8 Polisi Cynllunio Cymru (PCC).** Mae Polisi Cynllunio Cymru'n egluro bod "coed, coetiroedd a gwrychoedd o bwys mawr, fel cynefinoedd bywyd gwyllt ac o ran eu cyfraniad i gymeriad a harddwch y dirwedd. Maent hefyd yn chwarae rôl wrth fynd i'r afael â newid yn yr hinsawdd trwy ddal carbon a gallant fod yn ffynhonnell ynni cynaliadwy. Maent hefyd yn dal glaw, yn arafu cyfradd y dŵr glaw sy'n cyrraedd afonydd a draeniau ac yn atal erydiad pridd, wrth sugno dŵr trwy eu gwreiddiau. Dylai awdurdodau cynllunio lleol geisio gwarchod coed, grwpiau o goed a choetiroedd lle mae ganddynt werth treftadaeth naturiol neu lle maent yn cyfrannu i gymeriad neu amwynder ardal benodol. Mae coetiroedd hynafol a lled-naturiol yn gynefinoedd o werth bioamrywiaeth uchel na ellir eu hadfer os cânt eu colli ac y dylid eu gwarchod rhag gwaith datblygu a fyddai'n arwain at ddifrod sylweddol" (Rhifyn 8 PCC, para. 5.2.9).
- 2.4 Cyfrifoldeb awdurdodau lleol yw sicrhau y gwneir darpariaeth ddigonol ar gyfer plannu a chadw coed trwy osod amodau trwy ganiatâd cynllunio a/neu orchmynion cadw coed.
- 2.5 **Nodyn Cyngor Technegol (TAN) 10: Gorchmynion Cadw Coed.** Mae TAN 10 yn ategu Polisi Cynllunio Cymru ac yn dweud bod gan awdurdodau cynllunio lleol bŵer o dan Ddeddf Cynllunio Gwlad a Thref 1990 (Adran 198), er lles amwynder, i ddiogelu coed trwy wneud gorchmynion cadw coed (GCC). Felly, diogelir unrhyw goeden neu goetir a warchodir dan GCC yn gyfreithiol rhag torri, diwreiddio, tocio, brigdorri, difrodi bwriadol neu ddinistrio bwriadol heb ganiatâd wrth yr Awdurdod Cynllunio Lleol.
- 2.5.1 Dylid ystyried Gorchmynion Cadw Coed lle dylid darparu ar gyfer cadw coed neu goetiroedd er lles amwynder (TAN 10; para. 14). Dylid gwneud GCC lle byddai cael gwared ar goed a choetiroedd yn cael effaith sylweddol ar yr amgylchedd a'i fwynhad gan y cyhoedd. Ni ellir gwneud GCC ar berthi, llwyni neu wrychoedd (fodd bynnag, gellir eu gwneud ar goed mewn gwrychoedd).
- 2.5.2 Mae Polisi Cadw Coed drafft Dinas a Sir Abertawe'n manylu ar ymagwedd y cyngor at warchod coed a sut dehonglir yr arweiniad yn TAN 10.
- 2.6 **Cynllun Datblygu Unedol Dinas a Sir Abertawe.** Mae Polisi EV30 yn dweud y canlynol: "Bydd gwarchod coetiroedd, coed a gwrychoedd a'u rheoli'n well, sy'n bwysig ar gyfer eu hamwynder gweledol, eu hamgylchedd hanesyddol, eu treftadaeth naturiol a/neu eu gwerth hamdden yn cael ei annog a rhoddir blaenoriaeth i'r canlynol:
- i. Gwarchod yr ardaloedd sydd ar ôl o goetir hynafol lled-naturiol a safleoedd coetiroedd hynafol wedi'u plannu.

- ii. Hyrwyddo plannu newydd gyda rhywogaethau'n briodol i'r lleoliad, lle nad oes gwrthdaro ag unrhyw ddefnydd tir arall neu fuddiannau cadwraeth natur, a
- iii. Sicrhau y llwyddir i ddiogelu buddiannau amwynder lle mae rheoli'n cynnwys torri ac ailblannu masnachol."

3.0 ATAL DIFROD WRTH ADEILADU

- 3.1 Yn ogystal â rhannau amlwg y goeden (canopi, canghennau a choesyn), mae'r gwreiddiau cuddiedig hefyd yn gallu cael eu difrodi yn ystod gwaith adeiladu. Yn gyffredinol, mae gwreiddiau i'w canfod yn 600mm uchaf pridd, er y gall dosbarthiad gwreiddiau fod yn fwy ddwfn a mae'n ddibynnu ar amodau'r safle a rhywogaethau coed. Maent yn cynnwys gwreiddiau strwythurol sy'n angori'r goeden a rhwydwaith o wreiddiau llai sy'n sugno dŵr a maetholion.
- 3.2 **Cynnal strwythur pridd.** Mae pridd delfrydol ar gyfer tyfu a datblygu gwreiddiau'n cynnwys tua 50 y cant o le mandyllau i ddŵr ac aer symud. Gall cyfarpar adeiladu trwm a/neu symudiadau cerddwyr niferus gywasgu uwchbridd ac isbridd, gan leihau lle mandyllau'n sylweddol. Mae cywasgu'n llesteirio twf gwreiddiau, yn cyfyngu ar dreiddiad dŵr ac yn lleihau'r ocsigen sydd ei angen i wreiddiau oroesi. (Gweler 4.4)
- 3.3 **Cynnal strwythur gwreiddiau iach.** Gall cloddio, graddoli a ffosio'n gysylltiedig ag adeiladu a gosod cyfleustodau o dan y ddaear wneud llawer o ddifrod i wreiddiau. Gall system wreiddiau coeden estyn yn llorweddol un i dair gwaith yn fwy nag uchder y goeden. Gall chywasgu neu cloddio mewn ardal amddiffyn gwreiddiau coeden leihau bywioldeb coeden gan arwain at y goeden/coed i farw cyn pryd. Gall torri gwreiddiau'n agos at y boncyff ddifrodi coeden yn ddifrifol ac achosi iddi gwympo mewn gwyntoedd cryfion. (Gweler adran 4.3)
- 3.4 **Cynnal lefelau pridd gwreiddiol.** Mae'r rhan fwyaf o wreiddiau sugno dŵr a mwynau ym 15 i 30cm uchaf y pridd lle mae'r lefelau ocsigen a lleithder yn tueddu i fod y mwyaf addas ar gyfer tyfiant. Gall hyd yn oed ychydig o gentimedrau o bridd wedi'i bentyrru dros y system wreiddiau i newid y radd fygu gwreiddiau mân ac arwain yn y pen draw at farwolaeth gwreiddiau mwy a cholli coed.
- 3.5 **Osgoi halogi gwreiddiau/pridd.** Gall gollyngiadau o danwydd neu gemegion adeiladu neu ddŵr ffo sment heb ei reoli newid pH pridd neu wenwyno gwreiddiau coed.
- 3.6 **Osgoi effaith ffisegol.** Gall cyfarpar adeiladu niweidio'r rhan o'r goeden sydd uwchben y ddaear trwy dorri canghennau, rhwygo'r rhisgl a chlwyfo'r boncyff. Mae'r anafiadau hyn yn barhaol ac, os ydynt yn helaeth, gallant fod yn farwol.

- 3.7 **Osgoi datguddio.** Mae coed mewn grŵp yn tyfu fel cymuned, gan amddiffyn ei gilydd rhag yr elfennau. Gall coed dyfu'n uchel gyda boncyffion hir, syth a chanopiâu uchel; mae cael gwared ar goed cyfagos wrth adeiladu'n datguddio gweddill y coed i fwy o olau'r haul a gwynt a all arwain at heulsgaldanu neu dorri brigau a choesynnau a chwythu gweddill y coed drosodd o bosibl.

4.0 CYNWYS COED YN Y DATBLYGIAD

- 4.1 Caiff **Safon Brydeinig 5837:2012 - Coed mewn perthynas â dylunio, dymchwel ac adeiladu – Argymhellion** ei hystyried fel y ddogfen bennaf sy'n manylu ar y safon a'r arweiniad ar gyfer ymagwedd gytbwys ar benderfynu;

- Pa goed sy'n briodol i'w cadw;
- Effaith coed ar ystyriaethau dylunio; a
- Ffyrdd o warchod y coed hyn yn ystod gwaith datblygu.

Bydd angen cyfiawnhad ar amrywiad o'r arweiniad yn BS5837:2012 Coed mewn perthynas â dylunio, dymchwel ac adeiladu – Argymhellion sy'n benodol i safle.

- 4.2 **Cam Dylunio:** Mae arolwg coed yn unol â BS5837:2012 Coed mewn perthynas â dylunio, dymchwel ac adeiladu – Argymhellion yn rhoi gwybodaeth bwysig i alluogi gwneud penderfyniadau am ba goed a ddylai aros a lleoliad gwaith datblygu ar safle o ganlyniad. Am y rheswm hwn, **dylid comisiynu arolwg coed cyn gynted ag y bo modd yn y broses i lywio'r gwaith dylunio.** Bydd cyngor coedyddiaeth cynnar mewn rhai achosion hefyd yn amlygu a yw cynllun yn hyfyw ai peidio.

- 4.3 Wrth nodi coed i'w cadw, dylid ystyried eu hansawdd a'u cyflwr, eu potensial i dyfu yn y dyfodol, eu hirhoedledd a, lle y bo'n berthnasol, eu gwerth fel grŵp.

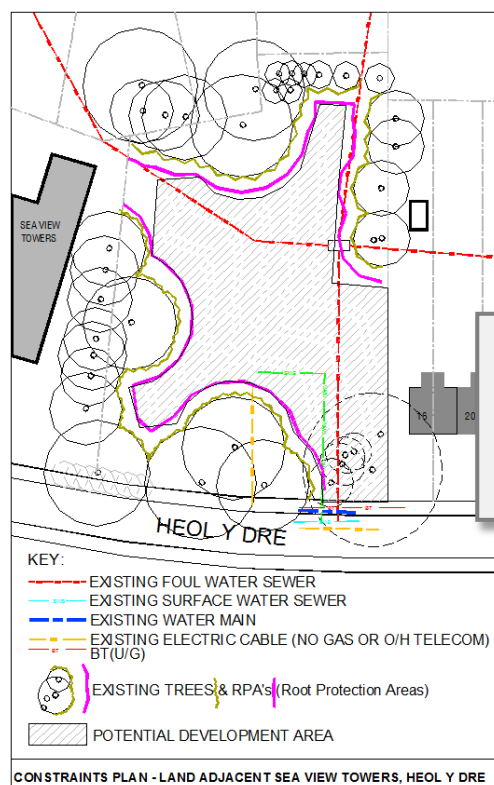
- 4.4 Yn bennaf, dylai cynllun cyfyngiadau coed ddangos ardal amddiffyn gwreiddiau ac eangderau canopiâu'r coed. Yr ardal amddiffyn gwreiddiau (AAG) yw'r ardal **leiaf** y mae ei hangen ar goeden i sicrhau y gall barhau i oroesi. **Ar gyfer coeden un coesyn, mae'r ardal hon yn gylch â radiws 12 x diamedr y coesyn, wedi'i fesur 1.5m uwchben lefel y ddaear.** Dylid addasu'r AAG o gylch os oes angen oherwydd y dopograffeg neu os oes rhwystr yn atal y gwreiddiau rhag tyfu i gyfeiriad penodol. Gall gwreiddiau coeden ymestyn ymhellach na'r ardal hon ac, ar adegau, dylid eu hamddiffyn y tu hwnt iddi (Gweler 4.8).

- 4.5 Fel arfer, ni chaniateir unrhyw waith datblygu, cloddio na mynediad o fewn AAG oni chymerir mesurau i atal difrod i'r goeden/coed ac y cytunir ar hyn yn ysgrifenedig gan yr ACLI cyn datblygu.
- 4.6 Yn ystod y camau dylunio a chynllunio, mae'n rhaid ystyried ffactorau amrywiol. Nid yw hon yn rhestr gynhwysfawr, ond dylai'r ffactorau canlynol gael eu hystyried:
- Gorchmynion cadw coed/gwarchod ardal gadwraeth a bywyd gwyllt a warchodir.
 - Effeithiau cynigion datblygu ar werth amwynder coed (ar ôl dylunio).
 - Cyfyngiadau isod y ddaear: dosbarthiad gwraidd, ardaloedd diogelu gwreiddiau addas gan gymryd i ystyriaeth morffoleg gwraidd.
 - Cyfyngiadau uwchben y ddaear (gan gynnwys coed gormesol a mawr yn agos at adeiladau/ddatblygiad arfaethedig, argaeledd golau (cysgod), safleoedd darpariaethau isadeiledd a allai effeithio ar goed ac y gall coed effeithio arnynt). Hefyd, dylid ystyried twf y coed yn y dyfodol. Gellir edrych am arweiniad dylunio i leihau cysgodi solar o BRE "Gynllunio cynllun y safle ar gyfer golau dydd a golau haul: canllaw i arfer da (BR 209)"²⁰
 - Newid mewn hydroleg – lleihau y dŵr sydd ar gael neu gorlenwi â dŵr
 - Dylai dylunio leihau gwrthdrawiadau rhwng priffyrdd, goleuadau stryd, hysbysebion ac arwyddion, cyrbau/deunydd cynnal, arwynebau caled, triniaethau tirlunio meddal a choed presennol.
 - Gofynion Sicrhawyd Gan Dylunio a darpariaeth teledu cylch cyfyng
 - Lleddfu gwrthdrawiadau rhwng lefelau gorffenedig a choed presennol.
 - Lle mae pridd clai crebachadwy/eangadwy yn effeithio ar safle, rhoddir sylw i ddyluniad sylfeini adeiladu, waliau a phalmentydd fel eu bod yn ddigonol i osgoi problemau symud yn y dyfodol wedi'u gwaethygu gan wreiddiau coed presennol a phlannu coed newydd. Gan gymryd sylw arbennig o faint terfynol o goed aeddfed a'u heffaith ar lleithder pridd. Ceir arweiniad ar ddylunio i'w gael yn y safonau NHBC, gan adeiladu coed agos, pennod 4.2¹⁴
 - Llwybrau gwasanaethau tanddaearol. Mae'n annerbyniol i wasanaethau tanddaearol ddilyn llwybrau trwy ardaloedd amddiffyn gwreiddiau coed presennol.
 - Ni ddylid gosod ffosydd cerrig ger coed gan y gall gwreiddiau coed gamfanteisio ar y fath ardaloedd a gall ffosydd cyflenwi gael eu hatal.
 - Mae angen ystyried egwyddor cydbwysu cael gwared ar goed, llwyni a gwrychoedd ag ansawdd y gwaith tirlunio arfaethedig yn ofalus ar y dechrau ac ni ddylai fod yn ôl-ystyriaeth. Mae'n debygol y bydd GCC yn diogelu gwaith plannu coed arfaethedig yn barhaus i leddfu effaith colli coed y cafwyd gwared arnynt efallai fel rhan o'r broses ddatblygu ac wrth greu lle. (Gweler 8.6)

- 4.7 Mae coed hynafol yn goed sydd yn nhrydydd cam neu gam olaf eu hoes ar gyfer y rhywogaeth benodol ac yn 'hen' o'u cymharu â choed o'r un rhywogaeth. Efallai nad yw coeden hynod yn hen ond, oherwydd ei hamgylchedd neu ei phrofiadau oes, mae wedi datblygu nodweddion gwerthfawr coeden hynafol. Mae'r ddau ddosbarthiad o goed yn llai tebygol o allu goroesi triniaeth ar goed neu aflonyddu ar wreiddiau. Mae coed hynafol o fudd hanesyddol ac yn rhan werthfawr o'n treftadaeth ddiwylliannol. Mae pob coeden unigol wedi goroesi o'r gorffennol ac yn perthyn i dirwedd gynharach. Maent yn ddogfen fyw o arferion rheoli a ffyrdd o fyw'r gorffennol. Mae gan Brydain ryw 80% o goed 'hynafol' Ewrop. Os nodir coed/coetir hynod neu hynafol ar safle, mae'n rhaid eu hystyried yn ofalus mewn perthynas â chynnig datblygu ac mae'n rhaid gwneud pob ymdrech i integreiddio'r goeden i gynnig datblygu o gam cynnar i sicrhau goroesi a chadw yn y tymor hir. Yn ddelfrydol, byddai coed hynafol yn cael eu cadw mewn lle agored cyhoeddus i leihau pwysau yn y dyfodol gan breswylwyr sydd am gael gwared ar y coed yn eu cwrtil. Rhoddir ystyriaeth arbennig i goed hynod a hynafol yn yr CDU
- 4.8 Mewn amodau safle ffafriol, gaiff yr ardal amddiffyn gwreiddiau ar gyfer coed hynafol a ei ystyried fydd 15 x diamedr y coesyn ar 1.5m o lefel y ddaear (Coed Hynod: *Arweiniad i reoli da*¹⁴ - *Veteran Trees: A guide to good management*¹⁴). Mae hyn er mwyn ystyried eu hanoddefgarwch i aflonyddu ar wreiddiau.
- 4.9 Er y bydd yr arolwg coed yn llywio'r broses ddylunio a chynllun y safle yn y pen draw, mae'r ACLI yn cydnabod anghenion cystadleuol datblygu a bod coed yn un ffactor yn unig y mae angen ei ystyried. Fodd bynnag, mae rhai coed, coetiroedd a gwrychoedd o'r fath bwys a sensitifrwydd y maent yn atal gwaith datblygu rhag digwydd neu mae'n rhaid addasu ei ddyluniad a'i gynllun yn sylweddol.
- 4.10 Dylid cymryd gofal hefyd i osgoi cadw coed anaddas; gallai ceisio cadw gormod o goed o safon isel, coed anaddas neu goed sy'n annhebygol o oroesi'r broses ddatblygu ar safle arwain at bwysau gormodol yn ystod ac ar ôl gwaith datblygu a'r galw dilynol i gael gwared arnynt. Efallai mai'r canlyniad terfynol fydd dyluniad gwael â llai o goed neu lai o gysgod coed addas a chynaliadwy nag os byddai camau cynllunio gofalus a chynghor coedyddiaeth a/neu dirlunio arbenigol wedi'u dilyn o'r cychwyn.
- 4.11 Gall coed wrthdaro â llawer o agweddau ar ddatblygiad safle. Trwy gydol y broses ddatblygu, dylai holl aelodau'r tîm dylunio roi ystyriaeth ddigonol i ofynion coed. **Hyd yn oed os nad oes coed ar y safle, dylid nodi coed oddi ar y safle ac ardaloedd plannu coed, lle effeithir arnynt o bosibl, a'u plotio ar y Cynllun Cyfyngiadau Coed a'u diogelu rhag difrod neu gywasgu.**

5.0 GOFYNION CAIS

- 5.1 Er nad oes angen cyflwyno dogfennaeth i'r ACLI ar gyfer gwaith adeiladu a wneir fel **datblygiad a ganiateir**, yn gyffredinol bydd er lles pennaf i ddeiliad y tŷ ystyried dilyn yr arweiniad yn y ddogfen hon. Nid yw hawliau datblygiad a ganiateir yn caniatáu difrod i goed a warchodir (gan gynnwys coed cymwys mewn Ardal Gadwraeth⁵) a bydd angen cais gwaith coed os yw gwaith yn debygol o effeithio ar goed a warchodir. Bydd angen i waith adeiladu gydymffurfio â rheoliadau adeiladu a dylai gwaith dylunio sylfeini ddilyn arweiniad yn Safonau CCAT, Adeiladu ger Coed, (Pen 4.2)¹⁴
- 5.2 Hefyd, dylid ystyried coed ar dir cyfagos y gallai datblygiad a ganiateir effeithio arnynt hefyd gan y gellir cymryd camau gweithredu dan y gyfraith gyffredin os yw difrod yn achosi i'r goeden farw, yn niweidio'r bobl gyfagos neu'n difrodi'r eiddo cyfagos. (Gweler hefyd 4.11)
- 5.3 **Ar gyfer ceisiadau deiliaid tai** (e.e. yr holl waith ar un annedd, ac eithrio adeiladu tai) dylid plotio'r holl goed (coesynnau ac eangderau canopiâu) a gwrychoedd ar y safle neu o fewn pellter dylanwadu (h.y. oddi ar y safle) yn fanwl gywir ar gynllun bloc. Dylid dangos manylion y coed sydd i'w cadw, eu gwaredu a'u brigdorri.
- 5.4 Lle mae'r cynllun bloc yn dangos gwrthdaro rhwng y cynigion a'r coed, dylai Asesiad Effaith Coedyddiaeth gael ei gyflwyno a'i baratoi gan dyfwr coed profiadol a chymwysedig.

- 5.5 **Ar gyfer datblygiad mwy** (e.e. gwaith adeiladu newydd, gwaith mwynol a chynigion datblygu gwastraff) lle mae coed ar safle datblygiad arfaethedig neu o fewn pellter dylanwadu iddo (h.y. oddi ar y safle), mae'n debygol y bydd angen arolwg tir, arolwg coed BS 5837 ac Asesiad Effaith Coedyddiaeth.
- 5.6 Lle y bo modd, bydd Cynllun Gwarchod Coed a Datganiad Dull Coedyddiaeth a Chynllun Tirwedd yn aml yn amod cynllunio a gall fod angen yr wybodaeth hon i ddangos bod y gwaith datblygu'n ddichonol (posibl) cyn cymeradwyo.
- 5.7 Fel arfer, bydd angen arolwg coed ar gyfer **caniatâd amlinellol** yn unig. Fodd bynnag, os yw'r cynllun neu'r dwysedd dangosol yn dangos datblygiad ger coed, mae'n debygol y bydd angen Asesiad Effaith Coedyddiaeth a dylid cyflwyno hyn hefyd. Bydd hyn yn gwerthuso gwrthdrawiadau posibl yn y dyfodol rhwng y datblygiad a maint terfynol coed a gwrychoedd cyfagos sydd i aros. Os ystyrir bod yr effeithiau'n fygythiad i'r coed, efallai y bydd angen Cynllun Gwarchod Coed a Datganiad Dull Coedyddiaeth hefyd.

	Ceisiadau Deiliad Tai	Ceisiadau Amlinellol	Ceisiadau Llawn
Coed a Gwrychoedd wedi'u Plotio ar Gynlluniau Bloc a Safle	✓	✓	✓
Cynllun Gwasanaethau a Draeniad	✓	* (efallai y bydd eu hangen)	✓
Arolwg Tir	X	✓	✓
Arolwg Coed BS 5837	* (efallai y bydd eu hangen)	✓	✓
Asesiad Effaith Coedyddiaeth (AEC)	* (efallai y bydd eu hangen)	✓ (os oes modd rhagweld effeithiau ar goed)	✓
Cynllun Gwarchod Coed (CCC)	* (efallai y bydd eu hangen)	✓ (efallai y bydd eu hangen i ddangos bod datblygiad yn ddichonol neu y bydd yn fater wedi'i gadw'n ôl)	✓ (gallant fod yn destun amodau)
Datganiad Dull Coedyddiaeth (DDC)	* (efallai y bydd eu hangen)	✓ (efallai y bydd eu hangen i ddangos bod datblygiad yn ddichonol neu y bydd yn fater wedi'i gadw'n ôl)	✓ (gallant fod yn destun amodau)

Tabl 1: Bydd angen dogfennaeth gyda mathau gwahanol o gais.

6.0 AMODAU CYNLLUNIO

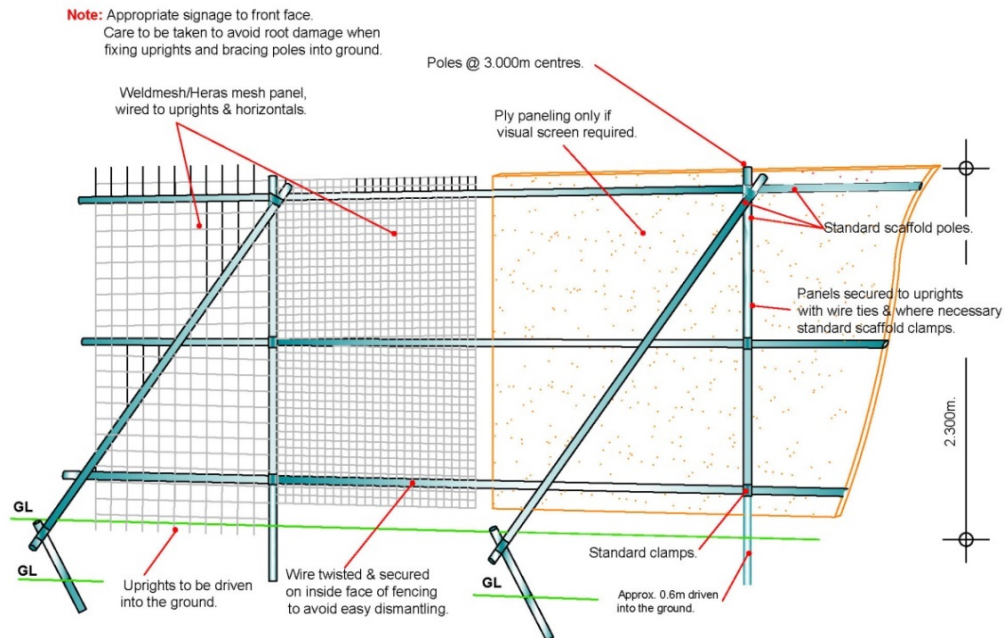
- 6.1. Mae cynllun gwarchod coed yn fwy tebygol o fod yn llwyddiannus os caiff ei gyflwyno a'i gymeradwyo fel rhan o'r broses gynllunio.
- 6.2. Bydd amodau'n cael eu rhoi ar ganiatâd cynllunio i sicrhau bod ffensys digonol o gwmpas Ardaloedd Amddiffyn Gwreiddiau coed cadw am hyd cam dymchwel/adeiladu'r datblygiad.
- 6.3. Bydd angen i ddatblygwyr roi gwybod i'r ACLI cyn i unrhyw waith ddechrau ar y safle, gan gynnwys gwaith dymchwel neu glirio llystyfiant. Ar y cam hwn, bydd swyddogion y cyngor yn archwilio'r mesurau sydd wedi cael eu rhoi ar waith i warchod coed yn ystod y gwaith adeiladu. Bydd ymweliadau i'r diben yn cael eu cynnal trwy gydol y cam adeiladu i wirio bod mesurau gwarchod coed ar waith o hyd. Bydd yr ACLI yn arfer ei bwerau gorfodi, lle y bo angen, i sicrhau cydymffurfio.
- 6.4. Yn ogystal â disgwyl i ddatblygwyr gael y cyngor proffesiynol priodol yn ystod y cam gwneud cais, efallai y bydd yr ACLI hefyd yn rhoi amod i sicrhau goruchwyliaeth ddigonol o'r cam adeiladu gan Coedyddiwr y datblygwr ei hun.
- 6.5. Os ceir anawsterau ar unrhyw adeg yn ystod y broses adeiladu wrth gydymffurfio ag amodau sy'n ymwneud â choed (e.e. wrth gynnal y pellterau ffensys diogelu'n unol â'r Cynllun Gwarchod Coed) a dymunir addasu telerau amodau, bydd angen ymgynghori â'r ACLI a chael cymeradwyaeth ysgrifenedig ganddo cyn ymgymryd â newidiadau.
- 6.6. **Methiant â chydymffurfio ag Amodau Cynllunio:** Lle y nodir achos o dorri amod cynllunio sy'n ymwneud â gwarchod coed, bydd yr ACLI yn cymryd camau gorfodi priodol. Gallai hyn gynnwys cyflwyno 'Hysbysiad Atal Gwaith' ar safle adeiladu lle cafwyd tor-amod, neu gychwyn achos cyfreithiol dan Adran 210 Deddf Cynllunio Gwlad a Thref 1990.

7.0 CYNLLUN AMDDIFFYN COED A'R DATGANIAD DULL COEDYDDIAETH

- 7.1. **Mae'n rhaid gosod ffensys gwarchod coed cyn i unrhyw agwedd ar ddatblygiad ddechrau** a'u cadw yn y safle hwn trwy gydol cyfnod y datblygiad. Mae'n rhaid i'r ffensys fod yn y safle cyn dymchwel, dechrau gwneud gwaith tir, dod â deunyddiau ar y safle etc. Mae'r rhan fwyaf o ddifrod i bridd a choed ar safleoedd datblygu'n digwydd yn ystod y gweithgareddau hyn. Os oes angen cynlluniau ffensys eraill ar gyfer camau amrywiol y gwaith dymchwel ac adeiladu, mae'n rhaid manylu ar

y rhain yn y Cynllun Gwarchod Coed gyda diffiniad clir rhwng cynlluniau a 'chamau'.

7.2 Dylai'r holl weithwyr fod yn ymwybodol o'r holl fesurau gwarchod coed

Typical Detail: Tree Protection Fence To BS5837

a dylai copi o'r Cynllun Gwarchod Coed cymeradwy, Datganiadau Dull Coedyddiaeth a chopi o'r caniatâd cynllunio gydag amodau fod ar gael i'w harchwilio ar y safle. Mae'n **RHAID** dilyn y rheolau syml canlynol trwy gydol camau dymchwel ac adeiladu'r gwaith datblygu:

- Peidiwch â symud y ffensys diogelu o gwmpas AAG am yr un rheswm heb gymeradwyaeth flaenorol.
- Atgyweiriwch unrhyw ddifrod i'r ffensys diogelu o gwmpas AAG ar unwaith.
- Peidiwch â pharcio na gweithredu offer a chyfarpar ger coed.
- Peidiwch â storio deunyddiau yn yr AAG. Mae'n rhaid cadw difwynwyr (tanwydd, olew a chemegion) o leiaf 10m o'r ardal a warchodir.
- Peidiwch â chymysgu deunyddiau seiliedig ar sment ger coed (Gweler hefyd 7.6)
- Peidiwch â chynnu tanau o fewn 10m i goeden a gochelwch rhag fflamau sy'n crwydro tuag at ganghennau.
- Peidiwch â chlymu ceblau neu lifoleuadau uwchben dros dro'n dynn wrth goed.
- Peidiwch â newid lefel y tir na chloddio o fewn eangderau canghennau coed presennol.

7.3 Diben y Cynllun Gwarchod Coed yw rhoi mesurau diogelu lleoliad a ffisegol manwl gywir, gan gynnwys diogelu tir, ar gyfer coed, coetiroedd neu wrychoedd ar safle datblygu neu'n union gyfagos ato y maent wedi'u nodi i'w cadw ac y mae'n debygol y byddai'r datblygiad yn effeithio arnynt yn uniongyrchol neu'n anuniongyrchol. Mae'n rhaid i'r cynllun fod yn addas at y diben a chynnwys digon o fanylion fel y gall y contractiwr roi'r mesurau ar waith.

7.4 Bydd y Cynllun Gwarchod Coed yn ystyried yr

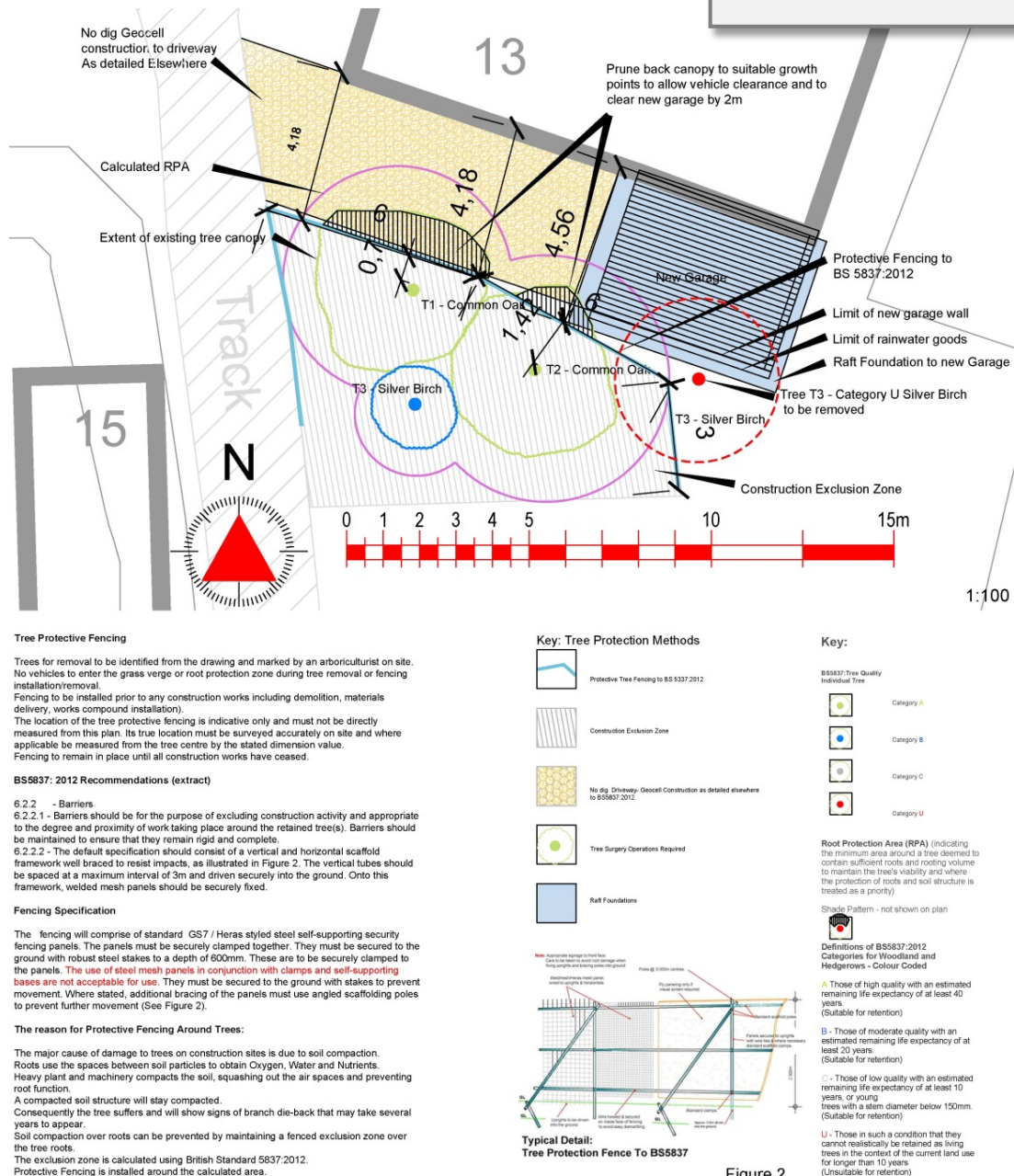

Figure 2

AAG, ardaloedd tirlunio strwythurol arfaethedig, coed i'w cadw a'u gwaredu ac union leoliad atalfeydd diogelu a'u harwyddion. Bydd

atalfeydd yn addas at ddiben rhwystro gweithgarwch adeiladu ac yn briodol i ddwysedd ac agosrwydd gwaith sy'n cael ei wneud ger coed wedi'u dewis i'w cadw. Bydd angen cyfiawnhad i wro o'r Safon Brydeinig ddiofyn.

7.5 Bydd y **Cynllun Gwarchod Coed** yn rhoi manylion am y canlynol:

- Dulliau ffisegol gwarchod coed ar y safle, wedi'u nodi trwy ddarluniau a/neu destun disgrifiadol.
- Safle ffensys gwarchod coed ac unrhyw amddiffyniad tir sy'n dangos y safle gwirioneddol gyda dimensiynau o bwynt sefydlog.
- Dylid nodi dimensiynau'r ardal waharddedig a'i safle a'r math o arwyddion sy'n eu nodi'n ardaloedd gwaharddedig ar y Cynllun Gwarchod Coed.
- Dylai'r gofynion ffensys amddiffynol sy'n briodol ar gyfer y datblygiad gael eu nodi yn y Cynllun Gwarchod Coed a'u cymeradwyo'n ysgrifenedig gan yr ACLI cyn i waith ddechrau ar y safle.
- Lle mae manylion gwaith cymeradwy'n nodi y caiff ei wneud yn yr AAG, bydd manylion safle ffens wedi'i ailosod, yn ogystal â manylion amddiffyniad tir penodol, yn cael eu rhoi.
- Rhaid i'r cynllun fod ar raddfa addas, gyda phwynt gogledd a bar graddfa.

7.6 Bydd **Datganiad Dull Coedyddiaeth** yn disgrifio gweithredoedd adeiladu yr ymgwymerir â nhw ger coed y tynnwyd sylw atynt yn yr asesiad effaith coedyddiaeth. Bydd y Datganiad Dull Coedyddiaeth yn ystyried yr holl weithredoedd adeilad yr ymgwymerir â nhw ger coed, ac yn eu cynllunio. Bydd hyn yn cynnwys yr agweddau canlynol, ond nid yw'n gyfyngedig iddynt;

- Mynediad i safle adeiladu;
- Dwysedd a natur y gweithgarwch adeiladu;
- Atebion peirianneg arbennig (sylfeini etc.) i warchod coed;
- Nodi manylion wynebau dim cloddio mewn AAG coed a datganiad dull;
- Dull cloddio cymeradwy mewn AAG;
- Parcio ceir contractwyr a chamau'r gwaith adeiladu;
- Lle gofynnol ar gyfer cloddio sylfeini a gwaith adeiladu;
- Lleoliad a lle gofynnol i gyflenwi gwasanaethau, tanddaearol ac uwchben, gan gynnwys: ffosydd dŵr brwnt a dŵr wyneb, ffosydd tir, ffosydd cerrig, nwy, olew, dŵr, systemau gwres o'r ddaear, ceblau trydan, ffôn, teledu neu geblau cyfathrebu eraill;
- Yr holl newidiadau yn lefelau tir, gan gynnwys lleoliad waliau cynnal a grisiau, creu digon o le ar gyfer sylfeini'r fath adeileddau, ffosydd ac ôl-lenwi;
- Lle ar gyfer craeniau, peiriannau, sgaffaldiau a mynediad yn ystod gwaith;
- Lle ar gyfer cabanau safle, toiledau dros dro (gan gynnwys eu draenio) ac adeileddau dros dro eraill;

- Math a maint y gwaith tirlunio y bydd ei angen yn yr ardal a amddiffynnir, a'r effaith y bydd hyn yn ei chael ar y systemau gwreiddiau
- Lle ar gyfer cadw deunyddiau, gollyngiad a thanwydd (boed dros dro neu dymor hir) a chymysgu sment a choncrit (yn cynnwys storio);
- Effaith llethr ar symudiad gollyngiadau hylif a allai fod yn niweidiol i ardaloedd a amddiffynnir neu tuag atynt.
- Sylw arbennig, lle y bo'n berthnasol, i'w roi i uchder storio uwchbriddoedd ac isbriddoedd sydd i'w hailddefnyddio a dylid ymdrin â hyn yn unol â BS 3882:2015 a BS 8601:2013
- Mesurau ar gyfer ymdrin â Chancilm Japan/Ffromlys Chwarennog(Himalaya) etc.
- Unrhyw gyfarwyddyd gwylio coedyddiaeth i fonitro a chadarnhau rhoi mesurau gwarchod coed ar waith a'u cynnal.
- Manyleb llawdriniaeth coed (yn unol â BS3998:2010 Gwaith coed – Argymhellion)
- Dull ar gyfer lleddfu damweiniau neu fynd yn groes i'r Cynllun Gwarchod Coed.

8.0 PLANNU COED A LLWYNI

- 8.1 Efallai y bydd angen plannu coed, llwyni a gwrychoedd newydd priodol, ymysg cynigion tirlunio eraill, ar safleoedd datblygu i wella amwynder, lleddfu colled cysgod canopi coed a rhoi ymdeimlad o 'le'. Hefyd, gall fod at ddiben lleddfu yn sgîl colli bioamrywiaeth oherwydd torri coed.
- 8.2 Dylai plannu gael ei wneud yn unol â Safon Brydeinig BS8545 'Coed: o feithrin i annibyniaeth yn y dirwedd – Argymhellion'*"Trees: from nursery to independence in the landscape –Recommendations"*..
- 8.3 Wrth ddewis y coed i'w plannu, dylid ystyried cynllun a dyluniad y safle, ei ddefnydd yn y dyfodol, amodau pridd a hinsawdd, anian y dirwedd leol a'r amgylchoedd cyd-destunol. Mae'n rhaid cynllunio digon o le yn y cynllun i alluogi'r coed i gyrraedd eu maint aeddfed.
- 8.4 Dylai coed wedi'u plannu fod o rywogaeth sy'n cyd-fynd â graddfa a strwythur y datblygiad o ran maint a ffurf pan maent yn aeddfed.
- 8.5 Lle cynigir plannu coed mewn ardaloedd arwyneb caled (e.e. meysydd parcio a llwybrau cerdded), mae'n rhaid i fanylion am y draenio/dyfrhau (lle y bo angen) a maint tyllau plannu fod yn ddigonol i ddarparu cyfaint digonol o bridd i gefnogi maint terfynol y goeden/coed a blannwyd. (Mae rhagor o gyngor ar gyfeintiau gwreiddiau coed i'w weld yn y teitlau wedi'u marcio â * yn yr adran gyfeirio.)
- 8.6 Dylai datblygiad masnachol a graddfa fawr ystyried sut gellir integreiddio coed yn y datblygiad, gan ystyried ffactorau eraill megis gofynion Systemau Draenio Cynaliadwy. Mae arweiniad ar integreiddio

coed i'w weld yn *"Trees in the Townscape: A Guide for Decision Makers"* a gellir ei gyflwyno gan ddefnyddio'r arweiniad yn *"Trees in Hard Landscapes: A Guide for Delivery"*. (Gweler Polisi CDU EV35 'Dŵr Ffo Wyneb')

- 8.7 **Gwarchod coed pan fydd y datblygiad wedi'i gwblhau.** Dylid gofalu am goed sydd newydd gael eu plannu a'r rhai sydd wedi'u cadw mewn datblygiad pan fydd y datblygiad wedi'i gwblhau. Fel arfer, rhoddir amodau ar ganiatâd cynllunio i sicrhau y caiff coeden newydd, sy'n debyg o ran rhywogaeth, oed a maint, ei phlannu, yn yr un lleoliad, yn lle unrhyw goeden newydd sydd wedi'i chynnwys mewn cynllun tirlunio datblygiad os bydd yn afiach neu'n marw o fewn 5 mlynedd i gwblhau'r datblygiad neu unrhyw gyfnod amodol arall ar gyfer disodli methiannau coed a llwyni. Ar ôl i 5 mlynedd (neu gyfnod amodol arall ar gyfer disodli methiannau coed a llwyni) fynd heibio ar ôl cwblhau'r datblygiad, caiff yr ACLI ystyried gwneud GCC ar y coed a gadwyd yn flaenorol gan amod.

9.0 CYNGOR PROFFESIYNOL

- 9.1 Pwy mae angen i chi ei gyflogi - Ymgynghorydd Coed, Pensaer Tirwedd neu Lawfeddyg Coed /Contractiwr?

- Bydd Ymgynghorydd Coed yn rhoi cyngor proffesiynol ar iechyd a/neu ddiogelwch coeden; perthnasodd ag adeiladau a safleoedd datblygu arfaethedig neu bresennol neu unrhyw fater coed arall y mae angen adroddiad arno.
- Bydd Pensaer Tirwedd cymwysedig, profiadol a chanddo adnoddau'n rhoi cyngor cynhwysfawr ar weithio gyda'r dirwedd bresennol a'i gwarchod. Bydd yn dylunio ac yn creu lleoedd gwyh ac efallai y bydd yn rhoi cyngor ar faterion coed presennol. Gweler cysylltiadau â'r Sefydliad Tirwedd yn y dudalen gysylltiadau i weld yr hyn y gall Pensaer Tirwedd ei gynnig, categorïau aelodaeth y Sefydliad Tirwedd a dod o hyd i sefydliad â'r sgiliau a'r arbenigedd angenrheidiol.
- Bydd Llawfeddyg Coed /Contractiwr cymwysedig, cymwys a phrofiadol yn rhoi gwasanaeth proffesiynol gan gynnwys brigdorri a gwaredu a gall roi cyngor sylfaenol ar gyflwr coed a gweithredoedd rheoli coed yn ôl yr angen.

Ni chaiff yr ACLI argymhell pwy i'w gyflogi, ond nodir rhagor o arweiniad isod.

9.2 **Ymgynghorydd Coed.** Dylai arolwg coeden yn cael ei gynnal gan tyfwr coed cymwysedig a phrofiadol (fel sy'n ofynnol gan BS5837). Rhaid i bob adroddiad yn nodi'r cymwysterau sydd gan y tyfwr coed a'r holl syrfeywyr. A proffesiynol sy'n darparu math hwn o wasanaeth y dylai ddal Yswiriant Indemniad Proffesiynol ac un o'r cymwysterau canlynol neu safonau cydnabyddedig y diwydiant:

- Tystysgrif mewn lefel Coedyddiaeth 3/4 (Tech Arbor A).
- Diploma mewn lefel Coedyddiaeth 6 Dip Arb (RFS)
- BSc neu MSc (Gradd neu radd Meistr) mewn coedyddiaeth.
- Aelod Proffesiynol neu Gymrawd o Sefydliad y Coedwigwyr Siartredig] a gyrhaeddir gan lwybr coedyddiaeth / tyfwr coed Siartredig (MICFor / FICFor)
- Cymrawd yr Ymgynghorydd Coedyddiaeth Cymdeithas Coedyddiaeth Cymdeithas Cofrestredig

9.3 **Llawfeddyg Coed / Contractiwr.**

Gallai dewis y contractiwr anghywir arwain at:

- Anaf i bobl,
- Difrod i eiddo,
- Difrod diwrthdro i goed sydd wedi cymryd blynyddoedd lawer i dyfu...

Mae angen cryn dipyn o gymhwysedd technegol, wedi'i ategu gan hyfforddiant a phrofiad ar weithredoedd gwaith coed (coedyddiaeth). Am y rhesymau hyn, contractwyr cymwys, hyfforddedig, a chanddynt adnoddau ac yswiriant addas yn unig ddylai wneud gwaith coed. Chwiliwch am y canlynol:

- Atebolrwydd Cyflogwr ac Atebolrwydd Cyhoeddus (argymhellir o leiaf £5 miliwn)
- Tystysgrifau Cymhwysedd NPTC
- Dyfynbrisiau ysgrifenedig
- Aelodaeth o sefydliad proffesiynol. (Nid yw aelodaeth yn sicrhau safonau gwaith, ond mae yn dangos rhywfaint o ymroddiad)
- Geirdaon ar gyfer gwaith tebyg

9.4 Gall Coedyddwr (e.e. Ymgynghorydd Tyfu Coed) eich helpu i lunio'r ddogfennaeth y mae ei hangen ar yr ACLI wrth ategu cais cynllunio.

CYFEIRIADAU

- ¹ **Polisi Cynllunio Cymru** (Rhifyn 8, Ionawr 2016)
- ² **Nodyn Cyngor Technegol (TAN) 10: Gorchmynion Cadw Coed** (1997)
- ³ **Cynllun Datblygu Unedol Dinas a Sir Abertawe.** Mabwysiadwyd ym mis Tachwedd 2008
- ⁴ **Cynllun Datblygu Lleol 2016** sy'n Dod i'r Amlwg Dinas a Sir Abertawe
- ⁵ **Polisi Coed a Ddiogelir Drafft Dinas a Sir Abertawe**
- ⁶ **Safon Brydeinig BS5837:2012 Coed mewn perthynas â dylunio, dymchwel ac adeiladu - Argymhellion**
- ⁷ **Safon Brydeinig BS3998:2010 Gwaith Coed – Argymhellion**
- ⁸ **Safon Brydeinig BS8545:2014 Coed: o feithrin i annibyniaeth yn y dirwedd – Argymhellion**
- ⁹ **Safon Brydeinig BS3882:2015 Manyleb ar gyfer uwchbridd**
- ¹⁰ **Safon Brydeinig BS8601:2013 Manyleb ar gyfer isbridd a gofynion i'w ddefnyddio**
- ¹¹ **'Gwreiddiau Coed yn yr Amgylchedd Adeiledig'.** (2006). Yr Adran Cymunedau a Llywodraeth Leol (ACLIL)
- ¹² * **'Up by Roots' - Healthy Soils and Trees in the Built Environment.** James Urban. (ISA) (2008).
- ¹³ * **'Urban Trees: A Practical Management Guide'.** Steve Cox. (2011)
- ¹⁴ **NHBC Standards, Building near trees,** Chapter (Pennod)4.2
- ¹⁵ **'Canllawiau Coed Hynafol Rhif 3: Coed a Datblygu.'**
- ¹⁶ **'Ancient and other veteran trees: further guidance on management'.** Lonsdale (2013)
- ¹⁷ **'Veteran Trees: A guide to good management'.** Helen Read. (2000). Mae'r holl lyfrau coed hynafol/hynod ar gael i'w lawrlwytho am ddim o www.woodlandtrust.org.uk.
- ¹⁸ **'Trees in the Townscape: A Guide for Decision Makers'.** 2012. TDAG
- ¹⁹ **'Trees in Hard Landscapes: A Guide for Delivery'.** 2014. TDAG. Mae'r ddau lyfr TDAG ar gael i'w lawrlwytho am ddim o <http://www.tdag.org.uk>
- ²⁰ **'Site layout planning for daylight and sunlight: a guide to good practice (BR 209)' BRE.** P.Littlefair

CYSYLLTIADAU DEFNYDDIOL

- **Arboricultural Association (AA)**
The Malthouse, Stroud Green,
Standish,
Stonehouse, Swydd Gaerloyw.
G40 3DL
Ffôn: 0 1242 522152
E-bost: admin@trees.org.uk
Y We: www.trees.org.uk

*Yn rhoi cyngor ar goed ac yn
llunio cyfeiriadur blynyddol o
gyfyngiadau cofrestredig y
Gymdeithas Tyfu Coed*

- **Consulting Arborist Society (CAS)**
E-bost:
chairman@consultingarboristsociety.co.uk
Y We:
www.consultingarboristsociety.co.uk

*Yn rhoi rhestr o dyfwyr coed
(ymgynghorwyr coed) a
gymeradwyir gan y
Gymdeithas Tyfu Coed
Ymgynghorol.*

- **British Standards Institute**
Gwasanaethau Cwsmeriaid,
389 Chiswick High Road,
Llundain. W4 4AL
Ffôn: 020 8996 9001
E-bost:
cservices@bsigroup.com
Y We: www.bsi-global.com

Darparu Safonau Prydeinig.

- **Landscape Institute (LI)**

107 Grays Inn Road
Llundain WC1X 8TZ
Ffôn: 020 7685 2640
<http://www.landscapeinstitute.org>

*Dewch i weld yr hyn y gall
pensaer tirwedd ei gynnig a dod o
hyd i sefydliad â'r sgiliau a'r
arbenigedd y mae eu hangen
arnoch.*

- **Arboricultural Advisory & Information Service,**
Alice Holt Lodge, Wrecclesham,
Farnham, Surrey. GU10 4LH.
Ffôn: 09065 161147 (Cyfradd
breimiwm) neu
weinyddiaeth 01420 22022
E-bost: admin@treehelp.info
Y We: www.treehelp.info/

*Cyngor ac arweiniad ar ofal coed
a materion sy'n gysylltiedig â
choed ar safleoedd datblygu*

*Am fwy o wybodaeth,
cysylltwch â:*

- **Cynllunio ac Adfywio Dinas**
Cyngor Dinas a Sir Abertawe
Canolfan Ddinesig
Heol Ystymllwynarth
Abertawe
SA1 3SN
01792 636000
cynllunio@abertawe.gov.uk
Coedaddiogelir@abertawe.gov.uk
www.abertawe.gov.uk

